

Чи може Закарпаття позбутися дотаційного статусу (або реальний шлях краю до фінансово-економічної самодостатності)

Як відомо, Закарпаття, яке межує аж з 4-ма країнами Європейського Союзу, про що знає чи не кожен школяр, вже роки знаходиться в трійці «лідерів» областей України, які дотуються з Державного бюджету. При цьому, край є залежним від вливань із Держбюджету країни на більше, як 75% необхідного фінансування, а деякі райони - більш, ніж на 98%! При цьому, ніякі бюджети, ні одна з програм, включаючи й стратегічні, які регулярно презентують та приймаються чиновниками вкупі з громадськістю Закарпаття - не передбачають, задіяти місцеві ресурси та прикласти власні зусилля для наповнення муніципальних та обласного бюджетів краю. Натомість, як виявилось, навіть туристична сфера, яку немало із краян вважають головним «активом» Срібної Землі, через практично безсніжну зиму (сезону 2019-2020 років) та відміну абсолютної більшості фестивалів й інших масових заходів через COVID-19 - не сприяла економічному зростанню, не тільки для власників, організаторів й користувачів туристичних об'єктів: готелів, турбаз, ресторанів, кафе, витягів, пунктів прокату, іншої інфраструктури, але й, відповідно, для бюджету області.

Більше того, практично всі, хто включився у цьогорічну, передвиборчу кампанію, місцевого рівня: і одинаки-самовисуванці й політичні проекти-сили, пропонують тільки одне - «чесно» ділити й розподіляти. Так, навіть найбільш рейтингова - «єдина партія в області яка має потужне політичне лобі у стінах парламенту» та яка презентує себе як «нова» політична партія «Рідне Закарпаття» (яку всього-на-всього перереєстровано з ПП «Київська громада»), лідерами якої стали народні депутати Верховної Ради: В. Лунченко, Р. Горват, В. Поляк та В. Петьовка, обіцяють: «сприяти розвитку регіону», через «виділення додаткового фінансування для наших громад» з Держбюджету України!

Натомість, у цивілізації, куди ніби зібралась й Україна, головне завдання для політиків, особливо муніципального рівня - це питання економіки регіону та розвитку територій. Тобто – заробляння грошей для благополуччя співгромадян, через підняття їх життєвого рівня.

Виходячи саме з вищевказаного, спробував поконтрактувати з низкою чиновників краю та місцевих інституцій обласного рівня, яких в Закарпатті чимало, як-то: дві Асоціації регіонального розвитку, Карпатська мережа регіонального розвитку, Центр підтримки підприємництва Закарпаття тощо та запропонувати «Концепцію підготовки пропозицій, законодавчо-нормативна та матеріально-соціальна бази, які наявні в Україні з метою організації переїзду та працевлаштування білоруських фахівців ІТ сфери в Закарпатській області» (додається).

Тобто, суть пропозиції проста: виходячи з соціально-політичної ситуації, яка складається в Республіці Білорусь після президентських виборів, а також з урахуванням тенденції, яка має місце в частині релокації ІТ команд з Білорусі, яку вже почали пропонувати українські компанії (як-то комплексний сервіс) а також з урахуванням ухваленого КМ України Розпорядження (№ 431-р від 11.03.2020 р.) «Про встановлення квоти імміграції на 2020 рік» й Указу Президента України (№ 420/2020) «Про деякі заходи щодо залучення підприємців, висококваліфікованих спеціалістів, які є громадянами Республіки Білорусь» - запропонував підготувати конкретні пропозиції, виходячи з наявних: матеріальної, соціальної, культурної, інших можливостей Закарпаття, з метою організації переїзду та працевлаштування білоруських фахівців ІТ сфери, наприклад, в населених пунктах обласного підпорядкування. Однак, ніякої не те що відповіді а навіть, реакції - не зафіксував.

Щоб не перевантажувати читача зайвою інформацією, яку викладено в запропонованій Концепції, варто вказати тільки на те, що 75% дотацій для Закарпаття це, сьогодні біля 5 мільярдів грн. (або \$177 млн.), які вже за кілька років - можливо заробити області, саме через створення сприятливих умов для організації переїзду та працевлаштування білоруських фахівців ІТ сфери, з врахуванням, звичайно й інтересів місцевих, українських ІТ компаній.

Тобто, якщо ІТ-галузь Білорусі уже сьогодні приносить близько 5% ВВП а в Україні (за даними Держстату, у 2019 році) місцеві компанії експортували за кордон ІТ послуг на загальну суму \$2,43 млрд (за даними асоціації ІТ Ukraine, експорт ІТ-послуг у 2019 році становив \$4,17 млрд, а обсяг сплачених податків від ІТ-експорту - 16,7 млрд грн), то економічний ефект від ІТ індустрії Львова, як найближчого до Закарпаття міста, в 2019 році перевищив \$1 млрд. Звідси, логічне питання: чому Закарпаття не може заробити, саме на ІТ галузі, бодай вищевказаних \$177 млн., щоб залишити в минулому дотаційний статус?

Правда, є одна-єдина умова: треба попрацювати, причому всім й насамперед, чиновникам...

Ю. Ключівський, керівник IASEED
Прага, жовтень 2020